

HUR PORLA BRUNN UPPTÄCKTES

Uppteckning i Nordiska Museets arkiv

I anslutning till ovanstående uppsats torde det kunna ha sitt intresse att meddela följande sägen om badorten Porlas uppkomst, som år 1924 berättades mig i den närbelägna Finnerödja sn i Västergötland av en 84-årig, blind kvinna, vilken, såsom ofta är fallet med de blinda, var i besittning av ett särdeles gott minne.

Det var en gång, så berättade hon, en tjuv, som hade stulit en häst, och mannen, han hade stulit den ifrån, sprang hela natten och letade efter sin häst. Den hade emellertid sprungit ifrån tjuven och stannade inte, förrän han kom till Porla, men då var där ännu intet byggt. Hästen fastnade där med ena benet i en mosse, han fick inte upp det utan vart ståendes där. När nu den karlen, som hade mist hästen, gick och letade efter den, mötte han »den fule» på vägen, som säger till honom: »Vad går du och söker efter?» »Joo», svarade mannen, »det var någon som stal min häst i går, och jag får aldrig tag i den mer.» — »Hästen har sprungit ifrån tjuven», sade då den fule till bonden, »och där han nu står, skall det bli en badort. Där står han och kan inte komma loss, förrän någon kommer efter honom, och i det hålet, som han står med hästafoten, där ska' själva brunnshålet bli, som de ska dricka ur, där är själva brunnen, som de ska' ta vatten ur och dricka.» Och så säger den fule till bonden: »När du nu tar opp hästen, då sticker du en stör i hålet, för det ska' bli en stor badort där. Det får du begrunda för någon, och det är säkert, att de gör så, att det blir en badort där.» Men då sade bonden: »Om jag finge tag i den där tjuven, så skulle han åtminstone få betala mig för att jag har fått gå och leta efter hästen.» »Jaa», svarade den fule, »jag vet allt var den tjuven ligger, men

det är ej skäl att röra honom. Han ligger oppe på ett 'ränne' (höskulle), inkrupen i ett litet skjul, men jag kan inte ta honom, för han befallde sig i Guds händer, när han la' sig, och då kan jag inte ta honom.» Så den fule ville inte, att de skulle göra något åt tjuven. »Du må vara glad, att du fick tag uti din häst», sade han, »och du kommer att få stor ersättning för att du visar brunnen, så bry dig inte om tjuven utan låt honom sova. Han går inte sta' och stjäla mer», det lovade den fule. »Och nu får», sade han, »den platsen kallas Påla efter hästen, som heter Pålle.»

»Det låter inte så ogörligt det där», med de orden avslutade sagemannen sin berättelse.

Louise Hagberg.
